

CAMPANET

publicació de l'O.C.B.

MAIG - JUNY

1985

Nº 20

ANY IV.

NOTICIARI + CAMPANET A LA PREMSA + ENTREVISTA A JAUME BONNIN + UNA EXPERIÈNCIA PEDAGÒGICA D'ESTUDI DEL MEDI LA HERMANDAD PICTORICA + CAMPANET EN LA MEMÒRIA DELS VIATGERS + AGENDA DE LA VILA + LLEI DE NORMALITZACIÓ

"CAMPANET"
Revista Bimensual

Edita

Obra Cultural Balear
Delegació de Campanet

Coordinador

Miquel Vives Mascaró

Equip de redacció

Joan Buades Crespi
Jaume Ordinas Llobera
Damià Pons Pons

Administració

Pere March Mascaró
Jaume Nadal Ripoll

Publicitat

Joan Buades Crespi

Fotografia

Pere March Mascaró
Damià Ferrà-Ponç

Disseny i Il·lustració

Joan Martorell Martorell
Josep Bernat

Col·laboradors

Joan Pons Pol, Jaume Morrell, Damià Ferrà-Ponç, Obra Cultural Balear, Aloma, Catalina Valriu, Guillem Alemany Pons, Josep Segura Salado, Catalina Vilanova, Francesc Aguiló Pons, Jaume Puigserver, Francesc Lladó.

Impressió

Apòstol y Civilizador. Petra.

Dipòsit legal

P.M. 659/1982

Domicili

Plaça de Son Bordoï, 10, 1er, 1a
Telèfon: 51 62 27

Portada

Obra d'Angel i Vicente. La Hermandad Pictórica.

Els articles d'aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

Pâtisserie
Mel i Sucre

ELABORACIÓ PRÒPIA

Avda. Gaspar Bennassar, 26
07004 Palma de Mallorca

Tel. 20 95 22

VINS DE RIOJA FAUSTINO

VINS DE NAVARRA GRAN FEUDO

CASTILLO DE MELIDA

DISTRIBUEIX:

CIA. HISPANIA DE BALEARES SA.

TEL 276300

Que és el Consell Insular

Es un element fonamental de l'autonomia. El Govern, l'administració i la representació de Mallorca corresponen al Consell Insular de Mallorca.

Té la facultat d'assumir dins l'àmbit territorial aquelles competències que vagi rebent la Comunitat Autònoma.

Formen el Consell Insular de Mallorca, els trenta Diputats elegits per al Parlament a l'illa de Mallorca.

A més, actua com a Administració Local amb competències pròpies. Acompleix una ampla tasca assistencial a través dels centres propis que són: l'Hospital General, l'Hospital Psiquiàtric, la Llar de la Joventut, la Llar de la Infància, la Llar dels Ancians i el patronat Verge de la Salut.

Realitza accions en els camps següents: Ordenació de Biblioteques i arxius, tant pròpies com d'altres organismes. Fomenta el coneixement i la difusió del folklore.

Impulsa el coneixement i l'ús, en tots els àmbits, de la nostra llengua.

Ajuda tot tipus de publicacions culturals.

Des del Teatre Principal, centre que depèn del Consell Insular de Mallorca, du a terme la seva política cultural.

Elabora anualment el Pla d'Esports amb l'objectiu de crear una infraestructura esportiva a tots els pobles.

Segueix una política que fomenta tant la pràctica com l'aprenentatge de l'esport.

Emet informes relatius a l'ordenació del territori i a l'urbanisme.

Elabora el Pla d'obres i serveis que permetrà dotar els pobles d'infraestructura bàsica.

Manté la xarxa viària pròpia.

Ha creat i manté en col·laboració amb els municipis, el servei d'extinció d'incendis.

Impulsa la indústria i el comerç. Dona suport a totes les activitats promocionals del turisme.

Realitza accions de millora de la ramaderia i de l'agricultura.

*Consell Insular
de Mallorca*

c/ Palau Reial, 1

EDITORIAL.

Quan us arribi aquest número, s'hauran encetat probablement les festes de Sant Victorià - el Sant Nou -. El programa d'actes que - se n'ha confeccionat, sense esser massa ambiciós, pot omplir satisfactòriament de contingut festiu aquesta primera setmana de juliol.

L'exposició dels alumnes de la "Hermandad Pictórica", de la qual parlem més envant en una crònica-entrevista, donarà a conèixer l'activitat educativa d'aquests dos germans saragossans i els seus primers resultats - tan esperançadors, creim nosaltres-. El campionat de "futbito" arribarà a la fase final i satisfarà l'afany competitiu dels participants i les ganes de veure futbol - encara que sigui en petit- de molts d'afezionats. Els joves podran veure "La guerra de las galaxias" sense recórrer al vídeo i els no tan joves recordaran quan el cinema era al nostre poble tota una institució.

I podrem ballar dissabte a la plaça, o si més no passejar i conversar respirant l'ambient de festa, un ambient que serà la culminació del que sempre trobam tots els caps de setmana de l'estiu, i els nins també tendran ocasió de divertir-se.

Seran, doncs, unes festes no pretensioses -pensem, per exemple, en el propagandisme de les festes de Muro d'enguany- però, de qualque manera, adequades a les nostres possibilitats. Es un filosofia de la festa que creim positiva: contentar la gent del poble sense intentar-ne la promoció exterior. L'Obra Cultural Balear, encara - que sigui només amb l'organització d'un acte, hi ha col.laborat.

Fins aquí tot perfecte. Desgraciadament, però, tornam a coixejar del mateix peu que l'any passat: la incoherència tan esfereïdora - d'alguns aspectes de la publicació del programa de festes. El nostre batle -en una espècie de desdoblament de la personalitat- ens ha tornat castellà a l'hora de donar-nos els molts d'anys. La impressió és la mateixa que si anant pel carrer algú conegut ens escometés amb un "¡Felices Fiestas!". I alguns dels articulistes -no tots- s'encalenteixen el cap cercant la pedra filosofal de la "llençgo balear, aixecant la ignorància com a senyera d'una suposada fidelitat mallorquina. Es fa avorrit repetir-los la lletania que el nostre Govern Autònom accepta el que està científicament demostrat i procura escriure correctament en la nostra llengua - que per bé o per mal és la catalana, i fins i tot s'obliga a promocionar-la.

L'única defensa seria que un programa és el menys important d'unes festes. Però al nostre poble -amb ja una certa tradició- haviem mantingut un nivell de dignitat i interès apreciable, tot omplint el buit d'informació que sempre sofrim els pobles. Com a hereus d'aquesta voluntat informativa, aquesta incoherència ens és especialment dolorosa.

Noticiari

INTERVENCIÓ DE DAMIÀ FERRÀ-PONÇ EN UN DEBAT PARLAMENTARI

El dia 22 de maig el Parlament Balear aprovà la Llei de creació de la Companyia de Radiotelevisió de les Illes Balears. Els quatre grups de la Cambra li donaren el seu suport però va sorgir un punt molt important de divergència: el grup popular vol fer una TV-Balear que sigui en castellà i en català, en canvi els altres tres grups ---PSOE, UM i Esquerra Nacionalista-PSM--- volen que sigui exclusivament en català. Com a portaveu del grup EN-PSM, intervingué en el Ple el diputat campanater Damià Ferrà-Ponç, que fou especialment clar en la qüestió de la llengua de la nostra futura televisió autonòmica: "el fet que el govern autonòmic tengui la intenció d'instal·lar una televisió bilingüe posa de manifest la nul·la voluntat que l'anima perquè s'arribi a aconseguir la normalització lingüística i cultural". Més endavant resumí la seva postura dient: "Volem una televisió normal, normalitzada i normalitzadora de les Illes Balears".

COMENÇAREN LES OBRES DEL CENTRE SANITARI

D'acord amb un projecte tècnic de Bernat Nadal Bonnin, des de fa unes setmanes s'està fent obra a una sala de la planta baixa de l'edifici de l'Ajuntament amb l'objectiu d'habilitar-la com a Centre Sanitari Local. La Conselleria de Sanitat de la Comunitat Autònoma subvenciona íntegrament el cost total de l'obra que puja a 2.303.303 pessetes. En Sebastià Pons Florit "Banyeta" és el mestre d'obres que realitza l'acondicionament del local ja que guanyà el preceptiu concurs-subhasta, al que també hi havien presentat propostes n'Andreu Femenias "de s'Hostal" i en Jaume Mestre "Xato".

Mentrestant, el metge cada dia passa la seva consulta al saló de la Rectoria.

LES XIFRES DEL PARC MÒBIL

A Campanet l'any 1984 hi havia uns 257 cotxes de manco de 8 HP. i uns 275 de 8 a 12 H.P. Igualment, uns 49 camions que podien transportar un mínim de mil quilos. La suma d'aquestes xifres s'aproxima al milenar de vehicles, la qual cosa significa que a cada dos campanaters els en correspon un. En concepte del pagament de l'impost de circulació, l'Ajuntament cada any pot ingressar una quantitat ben considerable. La llàstima és, però, que no tots els veïns complexin els seus deures de contribuents. Fins i tot hi ha alguns regidors de l'actual Consistori que a començaments de maig encara no havien pagat l'impost de circulació de l'any passat (Corresponsalia, "DM", 19-5-85).

NA CATALINA VALRIU PRESENTÀ LA TESI DE LLICENCIATURA

El darrer dijous de maig na Catalina Valriu, professora del nostre Col·legi Públic i campanatera d'adopció, presentà a la Facultat de Lletres la seva tesi de llicenciatura sobre EL carnaval a Mallorca. Els membres que la jutjaren foren tres prestigiosos professors i escriptors: Joan Miralles i Montserrat, Gabriel Janer Manila i Joan Mas i Vives. La qualificació obtinguda fou la màxima: Excel·lent per unanimitat. Enhorabona!

CAMPANET A LA TELEVISIÓ

Dia 31 de maig el programa Xiu-Xiu de TVE-Balears dedicà una part dels seus trenta minuts a temes campanaters: feren una entrevista a en Jaume Escolà i oferiren un reportatge sobre Sa Teulera.

"PEOR IMPOSSIBLE" A TOTA!

Al número de juny de la revista d'abast estatal "Primera Línea" es publica un reportatge-entrevista sobre el conjunt "Peor Impossible". Els deu membres del grup hi apareixen en una fotografia magnífica de gran tamany que combina l'atractiu visual amb ressonàncies surreals i del conegut quadre "Las Meninas". Per cert que el campanater Antoni SoCIAS hi exerceix el paper de Diego Velàzquez. Al llarg de l'estiu, els "Peor Impossible", consolidats com un dels grups de pop-rock de més empenya, han d'actuar a diferents llocs de l'estat.

UNA EXCURSIÓ EN AUTOCAR, COM LES D'ABANS

Dia 16 de juny uns seixanta campanaters, amb majoria de matrimonis de mitjana edat, anaren d'excursió en autocar. El recorregut fou bàsicament pel Migjorn de Mallorca —S'Arenal, Cap Blanc, Ses Covetes, Es Trenc, Felanitx,...— i tot el dia hi hagué bon humor i alegria. Després del dinar, dos components de l'Orquestra Canadà, en Jaume de s'Estany i en Biel Beneta, instal·laren els seus instruments en un saló del restaurant i començà un ball ben animat, en el que també hi participaren persones d'altres pobles. Que els campanaters es diverteixin i ajudin a divertir-se als altres és una bona notícia.

SEGON TORNEIG DE FUTBOLET

Al llarg d'un mes es desenrotllarà el "Segon Torneig de Futbol Festes de Sant Victorià" amb la participació de nou equips que representen diferents comerços de la zona. També es compta amb la col·laboració d'alguns organismes oficials i de l'Ajuntament.

CAMPANET A LA PREMSA

APROVACIÓ DE L'AVANÇ DE LES NORMES SUBSIDIÀRIES

Amb l'assistència de set dels regidors que formen la Corporació, el passat 26 d'abril es celebrà una sessió extraordinària per tal d'aprovar l'avançament de les normes subsidiàries. Al Ple hi assistí l'arquitecte Jaume Cerdà. Durant la sessió s'analitzaren les tres al·legacions presentades: la de na Catalina Fiol sobre un solar del Camí d'Ullaró, la d'en Bartomeu Pons demanant poder urbanitzar Son Ponç, devora la carretera Palma-Alcúdia, i, finalment, la d'en Jaume Enseñat, president de la Cambra Urbana, sobre diferents aspectes de les normes. Únicament s'acceptà la primera de les tres al·legacions.

La possibilitat d'urbanitzar Son Ponç fou rebutjada en base a un informe tècnic que aportava dues raons de pes: l'alt cost que suposaria per a la població i la degradació que sofriria el medi paisatgístic. Però, es donà llum verda a què es pogués fer una parcel·lació limitada.

Així mateix, durant el Ple, també s'introduïren algunes modificacions més orientades a salvaguardar el Pou d'en Gatell, el Pou Ro i l'Abeurador.
(Corresponsalia, DM, 4 maig 85)

L'AJUNTAMENT JA HA APLICAT LA LLEI DE RÈGIM LOCAL

El darrer dia d'abril, el Ple de l'Ajuntament acordà posar en pràctica la nova Llei de Règim Local. Aquest fet implica la supressió dels plens ordinaris mensuals i de la Comissió Municipal Permanent. A partir d'ara els plens seran cada tres mesos i entrà en funcionament un Consell Assessor elegit pel batle. Una de les característiques d'aquesta Llei és, precisament, l'enfortiment del poder del batle, convertit en amo i senyor de tot i en responsable quasi únic del govern del poble.

A més del batle, formaran part del Consell Assessor els regidors d'Alianza Popular Nicolau Martorell, Tomàs Pons i Arnau Pons i el del Partit Socialista de Mallorca n'Andreu Gual. Més endavant, també s'hi afegiran altres persones designades pel batle, els noms de les quals ara com ara desconecem.

CRIVELLS A LES TOMBES DEL CEMENTERI

Les tombes particulars del cementeri que fa uns anys s'esbucaren a conseqüència de les obres que hi realitzava la Companyia "La Única" continuen essent un problema. Fou pel juny del 1982 quan la caiguda d'una paret provocà l'enderrocament de diverses tombes de diferents famílies. Es produí un espectacle ben llamentable, amb nombroses despulles humanes entre les runes.

Els propietaris de les tombes hagueren d'esperar més de dos anys per a veure-les arreglades. L'Ajuntament hi hagué d'intervenir per tal d'aconseguir que "La Única" solventàs el problema que ella mateixa havia creat. Fins al passat mes d'octubre, no foren entregades les tombes als seus propietaris.

Però, ara resulta que es comencen a observar moltes deficiències en les obres: hi ha crivells d'alguns centímetres, zones de la teulada aixecades i rompudes, teules caigudes per terra, les portes amb una deterioració notable. I, a més a més, brutor.

Per sort, a les tombes encara no hi ha hagut enterraments i podrà ésser més fàcil la seva reparació. Ara és necessari saber si les reparacions hauran d'anar a càrrec de la companyia d'assegurances o dels propietaris. En el cas que correspongués a aquests darrers, se'ls afegiria a la mala sort que tingueren

quan se'ls esbucà la seva tomba una despesa extra del tot immerescuda. (U.H., 4-6-85, DM, 20-6-85).

HA COMENÇAT LA CONSTRUCCIÓ DEL DEPÒSIT REGULADOR DE L'AIGUA POTABLE

Fa unes setmanes començaren les obres per a la construcció del depòsit regulador d'aigua potable instal·lat a Sa Murtera. Realitza l'obra l'empresa de Jaume Mestre "Xato" que en va aconseguir l'adjudicació per un valor de 7.718.095 pessetes. La construcció d'aquest depòsit és una passa clau en la reforma de la xarxa d'aigua, la revisió de la qual l'Ajuntament ha emprès amb totes les conseqüències.

Amb la construcció del depòsit es confia que quedarà definitivament assegurat el proveïment d'aigua a la població i que disminuiran les rompudes, tan freqüents al llarg dels darrers anys, i també els costos per consum d'energia elèctrica, uns costos que

quasi sempre han estat superiors a les entrades en concepte de consum d'aigua.

La idea de construir el depòsit fou una iniciativa del Consistori anterior, que ja s'interessà pel solar en què ara se construeix. El projecte cobrà nou impuls quan durant la campanya electoral el PSM el presentà com a necessari argumentant tota una sèrie de raons. Més endavant, el grup d'AP n'assumí la idea i s'aconseguí que el Consell Insular de Mallorca en subvencionàs les obres per un valor d'uns setze milions.

Fa tot just deu anys que s'acabà la instal·lació de la xarxa d'aigua potable i la necessitat de la revisió actual deriva de les deficiències de les obres. (DM, 22-6)

Entrevista a JAUME BONNIN

Jaume Bonnin Campomar, nascut el 1949, a Oliva (València), és el director del col·legi públic de la nostra vila. El seu pare va néixer a França, fill de pares mallorquins. El seu ingrès en el magisteri és molt recent: el 1981, aprovà les oposicions a Ciutat amb el nombre 1 de la seva promoció. Abans, havia estudiat de pilot de la marina mercant a les escoles de Ciutat i de Barcelona. Va fer feina a la marina fins a l'any 1980, hi arribà a ocupar el càrrec de segon oficial. Els darrers anys alternava la navegació amb els estudis de magisteri. El curs 1981-82 treballa de mestre a Cala Ratjada; els cursos 82-83 i 83-84, en el col·legi públic Ca'n Peu Blanc de Sa Pobla, ocupant-ne el càrrec de director la meitat del curs passat. El curs 84-85 ve a Campanet, el primer destí com a propietari definitiu..

* * * * *

. Com vares accedir al càrrec de director ?

A principi de curs hi havia cinc mestres nous, la directora del curs passat no volia continuar. Es va fer una votació i el director podia ésser en Miquel Oliver o jo. Jo trobava que ho havia de ser en Miquel però ell no acceptà el càrrec i em proposaren a mi.

. Quines feines realitza un director ?

El director, fonamentalment, és un coordinador de totes les activitats. Molta gent creu que un director pot fer allò que vol però la seva feina és dur a terme les decisions del Consell de Direcció -format per pares i mestres-. Fins i tot, les activitats pedagògiques es prenen per majoria en el Claustre de Mestres.

. Rebeu moltes visites dels pares ?

Desgraciadament, els pares no venen a l'escola tant com voldríem. També, els mestres tenim part de culpa; ens hem acostumat a cridar els pares només quan tenim problemes amb els seus fills, quan el contacte pare-mestre hauria de ser una tasca continuada durant tot el curs. Per altra banda, els pares, generalment, només es preocupen de la relació amb l'escola quan l'al·lot va "malament". Així, l'interès dels pares es manifesta més al cicle inicial i quan acaba l'EGB, en el cicle inicial, preocupats perquè el nin aprengui a llegir i quan acaba perquè obtingui el graduat escolar. Els pares tenen el dret i l'obligació de preocupar-se de l'educació dels seus fills i, molts, no se n'adonen. Generalment, venen a xerrar amb nosaltres les mares. En canvi, si s'han de comprar un cotxe, qui va a veure-ho primer és el pare. Hi deu haver pares que no han trepitjat mai l'escola, o que no han xerrat amb els mestres.

Trob que

aquestes actituds s'haurien de revisar i entendre que l'educació dels seus fills l'estam fent a mitges: pares i mestres.

. I les relacions amb l'A.P.A. ?

En el present curs crec que són immillorables, m'han convidat a moltes reunions per a tractar qüestions referents a l'escola i he trobat sempre un gran esperit de col·laboració i he vist una gran preocupació per què els alumnes rebin una bona educació.

. Com veus el nivell cultural del nostre poble ?

Si entenem la cultura com aquelles peculiaritats que diferencien els pobles, aquest tipus de cultura s'està perdent. Només la conserven els vells però no s'ha transmesa als seus néts. Per altra banda, la cultura que s'està adoptant es basa en valors de tipus econòmic i no es valora prou el coneixement. S'està adoptant una cultura uniforme i americanitzant. Estam perdent les arrels i les estam canviant per una subcultura forana de baixa qualitat moral i intel·lectual.

. I l'escola, què hi pot fer ?

La realitat és que els al.lots reproduïen la ideologia dominant en el seu entorn i en aquests moments, com dèiem abans, els models a imitar són forans, els valors són de tipus econòmic i hi ha, fins i tot, qui s'empeguen de les seves tradicions. L'escola hauria de transmetre, a més de totes les actituds i coneixements necessaris per a la convivència dins una societat democràtica i industrialitzada, uns valors i una cultura que ens individualitza com a poble, en lloc de formar part del procés d'aculturització.

. Ub dels elements que ens individualitza com a poble és, precisament, la llengua catalana. Quin paper ha de jugar la nostra llengua a l'escola ?

Hi ha un consens general en admetre que els al.lots han d'aprendre a llegir i escriure en la seva llengua materna. En el cas de Campanet, és molt clar que haurien d'aprendre les primeres lletres en català. Aquí topam amb allò que dèiem abans. Sembla que és més "normal" aprendre de llegir en castellà perquè durant més de dos-cents anys ens han fet creure que el castellà era "important" i el català, una llengua "d'anar per casa".

Els pares se n'haurien d'adonar que el català és també una llengua de cultura i, a més, la nostra llengua. M'agradaria aclarir una qüestió que sempre sorgeix quan parlem del català. El fet que l'anomenen català, mallorquí o campaneter ni hi fa i hi deixa de fer dins la qüestió i el nom de la llengua no té res a veure amb les preferències polítiques d'aquell que l'empra. Hauríem de deixar anar la discussió de quin nom li donam, a la nostra llengua, per a centrar-la en si volem que es perdi o que es transmeti reforçada a les futures generacions.

. I l'educació sexual que es dona a l'escola, creus que és adequada ?

No, no ho és. Amb la qüestió sexual es planteja un greu problema. Pot ser sigui la qüestió més delicada dins el camp escolar s'hi mesclen, sovint, prejudicis de tipus moral i es congón el coneixement de la sexualitat amb una determinada opció filosòfica o religiosa. Ens hauríem de plantejar tots si és millor la ignorància o el coneixement del propi cos i de les possibilitats de plaer i comunicació que ens pot donar. Els al.lots tenen una concepció de la sexualitat irresponsable i basada només en el plaer físic. Molts de pares s'asustarien si sentissin errar els seus "innocents infants" sobre qüestions sexuals. Si l'escola donàs una educació sexual adequada és clar que no evitaria les relacions sexuals entre adolescents -sempre n'hi haurà-, però, aconseguiríem que les relacions sexuals s'afrontassin amb una major responsabilitat i evitariem, també, conseqüències desagradables. Amagar la realitat no ha estat mai una bona forma de canviar-la.

JAUME ORDINES I LLOBERA

"la Caixa"
CAIXA DE PENSIONS

Un estudi del Medi

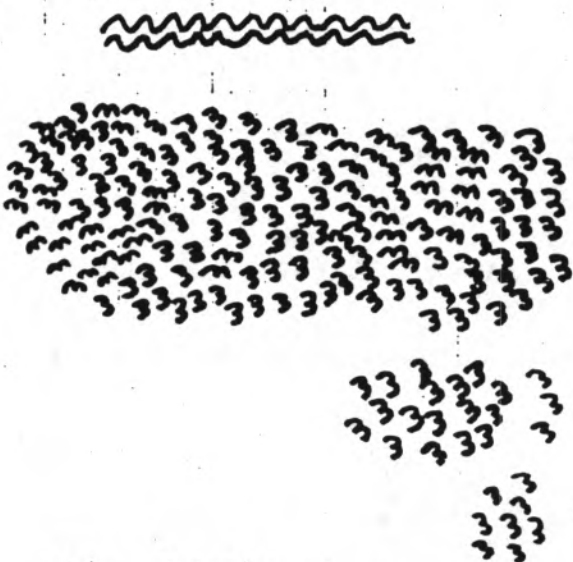
Estimam i protegim el que coneixem. Acostar els al.lots a la realitat que els envolta ha d'esser un dels objectius dels ensenyaments d'avui. Freqüentment, l'escola viu d'esquena al camp, a la natura, a la realitat social o industrial d'on se situa.

Suplir aquest buit pel que fa a la relació amb la natura és el que han pretès na Maria Collado i en Miquel Oliver, amb la col.laboració de n'Onofre Mir i d'en Pau Mairata, en un treball que realitzaren al curs 83/84 amb els alumnes de 4t. i 5è. d'EGB.

El treball titulat "Descobriment i investigació de dos medis naturals: el terme municipal de Campanet i Cala Murta de Formentor", fou subvencionat pel Programa d'Innovació Educativa d'EGB. Fa uns dies es podia fullejar a la Mostra de Material Didàctic realitzat per Escoles Mallorquines que tengué lloc a Palma.

20- Octubre - 1983

Ha passat un esbart d'estornells tan gros que pareixia un núvol negre. Darrera hi anaven petits esbartets que pareixien anar perduts.

Joan Martorell

251

2-Desembre-1983

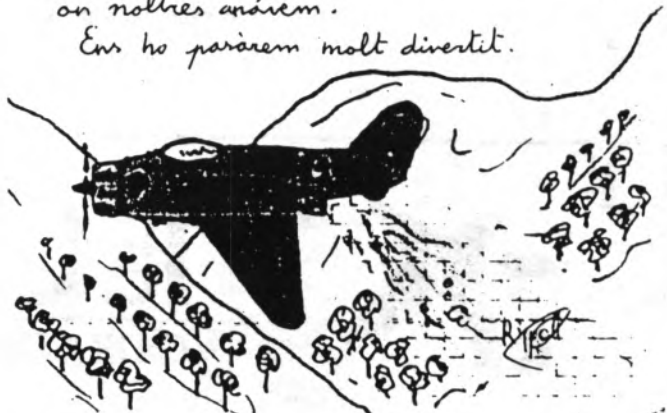
256

Avui hem sortit d'escurrió cap a la muntanya. Tots anam molt contents. Bolets de bastantes classes, verdetes, ananyons, murtens, aglons, aritges, xiprells i moltes altres plantes. També tords, roquits, mitlleres, tudons, xoriguers i cuques de pi.

Hem vist una aràneta que fumigava. Veiem quan tirava el líquid. Mai ho hauríem vist d'aprop. Tots els al.lots miràrem.

Anava per damunt les muntanyes on noltres anàrem.

Ens ho paràrem molt divertit.

(Alumnes de 5è d'EGB a Caselles: "Seguint el camí cantant i rient arribarem a Caselles, posarem les motxilles damunt una taula molt grossa. Arreglarem un poc sa caseta i jugarem una estona a conions amagats)

Els autors, a través de cinc itineraris: A Biniatró pel torrent, a darrera la Plana pels Picons, a les coves de Can Sion, al Castell i a les muntanyes de darrera i a Caselles, i un campament a Cala Murta, es proposen que l'al·lot, talment com a un joc i de manera pràctica i vivencial, s'endinsi al coneixement del seu medi: passejant, observant i recollint plantes, escoltant contes i llegendes..., treballant-ho i treient-ne mil profits després, a l'escola.

A mesura que se li van obrint els ulls davant el que l'envolta, amb l'ajuda del mestre, l'al·lot conclou que el seu entorn és important, tant o més que el que li pinten els seus llibres —fets amb llengua estranya i que li parlen de coses desconegudes.

Aprendre a treballar científicament, conèixer el seu entorn, valorar-lo adequadament, van donant a l'al·lot una major confiança en ell mateix i afavoreixen la seva personalitat.

El treball d'en Miquel i na Maria, pens, ha d'esser una eina de treball cada vegada més consultada i utilitzada pels mestres que passin pel nostre poble. Ells han encetat. Ara en fan falta d'altres que mostrin la història, l'economia, etc.

JAUME MORELL

EL GARROVER

Garrover, algarrobo → Ceratonia Siliqua

LA HERMANDAD PICTÓRICA

ANGEL & VICENTE P. RODRIGO

Ara farà un any que Angel i Vicente Pascual Rodrigo, "la Hermandad Pictórica", ens ofereixen una exposició de part - de la seva obra dins el marc de les festes de Sant Victorià. El fruit segurament més profitós d'aquesta mostra fou -tret, evidentment, de la possibilitat de poder gaudir de la seva pintura- la iniciativa d'unes classes que a hores d'ara comencen a assolir els seus primers resultats: una quinzena d'aficionats decidiren iniciar el camí de l'aprenentatge -tan dur i tan estimul·lant alhora- i enguany, també per Sant Victorià, podrem ésser testimonis de les seves provatures, del seu entrenament en les tècniques de la bel·lesa plàstica.

Angel i Vicente formen part d'aquest sector de gent que viu a Campanet però s'escapa a la catalogació que patim la resta d'habitants del poble. Realment han aconseguit el distanciament necessari per a poder crear i una tranquil·litat que a la seva ciutat d'origen -Saragossa- els estava negada: "En nuestro caso hay que procurar trabajar i no distraerse demasiado. Actualmente, el pintor tiene que hacer de relaciones públicas con galerías, marchands, periódicos, que te distraen. La decisión de ir a los pueblos era para romper estas dificultades: reuniones, actos sociales, actos sociales, etc. Yo (Angel) tenía que pintar por la noche."

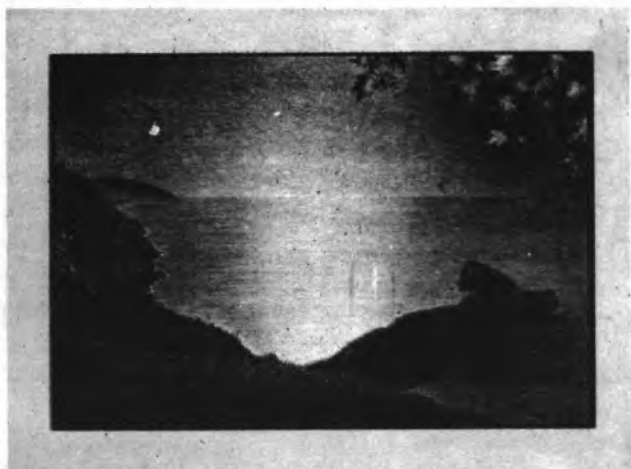
Campanet, segons diuen, els ve a mida: un paisatge que els impressionà de sobte, quan vingueren fa uns cinc anys convidats per uns amics, i un equilibri precís entre l'aïllament

i el tracte humà. Han trobat l'entorn idoni per a la seva soledat creativa i una resposta positiva a la seva voluntat de connectar amb el poble. L'exposició que realitzaren responia a aquesta voluntat: "Era un acercamiento, que ya que estamos aquí se sepa lo que estamos haciendo, como somos. Las obras son un reflejo del carácter."

No en tenien costum, d'exposar als pobles on vivien. Fullejant un dels seus catàlegs hem trobat altres escenaris més rutil·lants: Saragossa, Barcelona, París, Madrid, Washington, Nova York, Xic·ago, Mèxic, etc.

Se'ls nota molt satisfets de les classes, fins i tot sorpresos del gran interès dels alumnes, i no hi ha diplomàcia sinó convicció a les seves veus. N'Angel, en parlar dels seus mètodes d'ensenyament, els qualifica d'originals i antics alhora. Jo crec que es fonamenten en dos aspectes: la humilitat i la llibertat. Humilitat - en reconèixer que a cada època s'hi troben tècniques i aspectes

2. Con la serena atención de un felino

aprofitables: "nosotros vamos dando una variación de temas; recorreremos la historia de la pintura: china, medieval, romántica, impresionista." I partint de la tèmpera anar assajant-ne les possibilitats; "no se puede valorar el óleo sin haber pasado por otras técnicas. La tèmpera, por su secado rápido, favorece la espontaneidad. Con un hábito de colorido pueden apreciar las ventajas y están capacitados para el óleo".

Es a dir, actuen com els mestres del Gòtic i Renaixement, - que reservaven per a ells les pinzellades a l'oli, sobre el temple dels alumnes. Avui en dia s'esdevé el fenomen contrari: a les acadèmies s'entra directament a l'oli i després cadascú va derivant cap a altres tècniques, com l'acrílic.

En una espècie de via ascètica, els alumnes de la "Hermandad" s'han de contentar amb quatre colors: vermell, groc, blau i blanc, i d'aquesta pobresa de mitjans intenten treure'n el màxim profit estètic. N'Angel i - En Vicente n'estan admirats, dels recursos i la capacitats dels aprenents. Esperen -es diria- que amb nerviosisme- el moment que estiguin prou madurs com -

per concedir-los l'ús de , per exemple, el blau cobalt. Serà com obrir-los finestres sobre nous paisatges.

I la llibertat, "cada persona es independiente, aunque a lo mejor repita el tema del vecino". Un cop fornit de la capacitat tècnica, cadascú podrà prendre el seu camí; "se enseña a todos igual. Les hacemos conocer todas las tácticas diferentes para que ellos conozcan las técnicas, pero luego los encaminamos un poquito según las posibilidades."

Podrem veure, doncs, els esforços de quinze campaneters en el dur aprenentatge de la pintura. Els germans ens han insistit que deixem clar que es tracta de proves, intents, exercicis; no de quadres acabats.

Queden tantes coses per contar! De la conversa que ençatarem en l'horabaixa a ca n'Angel encara ens resta el record de l'equilibri i la pau, de l'harmonia entre els germans -gairebé una sola veu- i d'aquests amb el poble, amb el paisatge, amb el món. Hem parlat de la "hermandad" educativa, un altre cop ja parlarem de la creativa.

Miquel Vives.

BAR

S

L

VARIATS

XOCOLATA

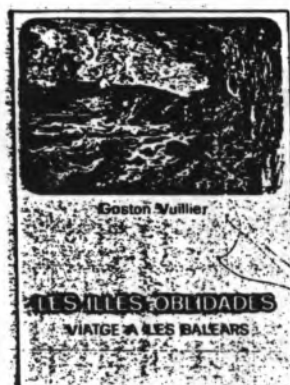
AMB

ENSAIMADES

CAMPANET

EN LA MEMÒRIA DELS VIATGERS

LLUIS SALVADOR D'HABSBURG-LORENA I BORBON

Arxiduc de la casa imperial dels Habsburg. Fill del gran duc Leopold II de Toscana i de Maria Antònia de les dues Sicílies, va néixer el 4 d'agost de 1897 en el palau Pitti de Florència i morí el 12 d'octubre de 1915 en el castell de Brandeis (Txecoslovàquia).

L'any 1859, el pare d'en Lluís Salvador, d'ascendència austríaca, com a conseqüència del moviment d'alliberació italià liderat per en Garibaldi i la casa de Savoia hagué de deixar el govern de la Toscana i marxar a l'exili amb la seva família, cap a les possessions centroeuropees dels Habsburg. Aquest fet repercutí decisivament dins la vida del jove príncep, la qual a partir d'aquest moment es converteix en un constant pelegrinatge. El descobriment de les nostres illes, l'estiu de 1867, serà fruit d'aquest esperit viatger, hi trobarà el benestar i la pau que el seu caràcter inquiet necessitava i que no li oferien les ombrívols i fredes heretats austríaques.

Aquesta primera visita va suposar l'inici d'una forta relació entre l'Arxiduc i les Balears que es mantení per espai de més de quaranta anys, cristallint en la compra de Miramar i altres possessions de la Serra de Tramuntana i en la publicació de la més ambiciosa de les 69 obres que va escriure "DIE BALEAREN IN WORT UN BILD" (LES BALEARS DESCRITES PER LA PARAULA I EL DIBUIX).

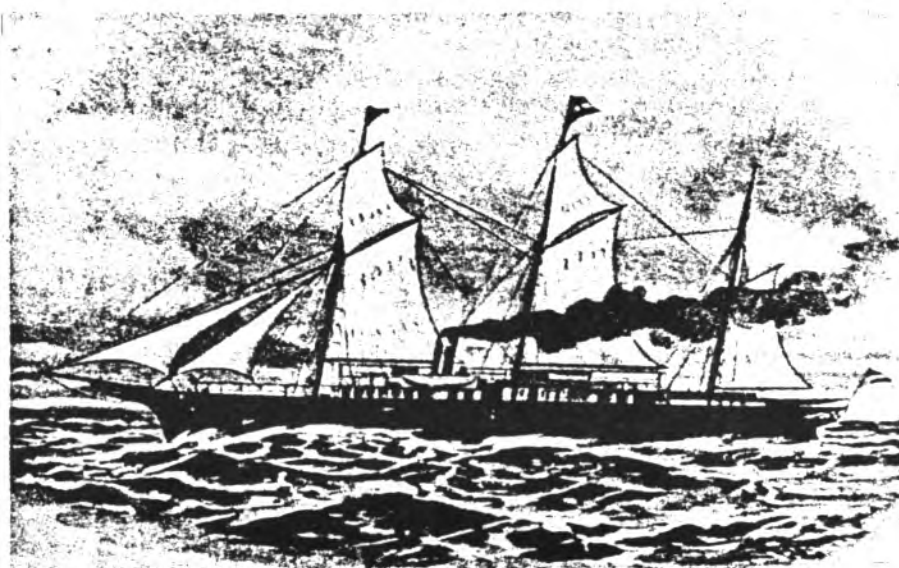
Si el record d'un viatger ha quedat arrelat dins la memòria de la gent de les Balears, sense cap dubte és el de l'Arxiduc Lluís Salvador. Aquest príncep, membre de la família dels Habsburg, parent de l'emperador austríac Francesc Josep (l'espòs de l'emperatriu "Sissi"), arribà per primera vegada a les Illes l'estiu de 1867, cercant la benignitat del nostre sol per combatre una bronquitis crònica que constantment es veia agreujada per la rigidesa del clima propi de les regions centroeuropees que des de els onze anys s'havien convertit en la seva casa.

L'intel·lectual mallorquí Francesc Manuel de los Herreros, al qual va conèixer de forma casual en el vaixell "Jaume II" que cobria la línia Eivissa-Ciutat, fou el personatge que l'introduí al cercle de l'alta burgesia mallorquina i a la vegada va ésser el seu guia en els diferents itineraris que realitzà a través de l'illa. Aquesta primera estància durà tan sols un dos mesos, en els quals quedà ja meravellat per la natura i la gent de les Balears sobre les que prengué quantitat d'apunts que serviren per conformar els primers toms del DIE BALEAREN publicats a Leipzig l'any 1869.

No tornà a Mallorca, fins

al cap de quatre anys, però aquesta vegada ja el feia amb la ferma convicció de comprar alguna possessió per poder passar llargues temporades i a tal efecte adquirí Miramar, a la qual se li afegiren en anys posteriors noves adquisicions fins completar una gran extensió de terres entre Valldemossa i Deià. A elles hi va viure de manera temporal més de quaranta anys, al llarg dels quals dugué a terme una importantíssima investigació sobre tots els aspectes geogràfics, -físics i humans-, de les Balears i sobre les diferents activitats que integraven la societat i vida dels nostres avantpassats, que li serví per elaborar els nou toms del DIE BALEAREN, obra que se pot considerar com el millor estudi de caracter científic realitzat fins aquells moments sobre les nostres Illes.

Ernst Ludwig Salvator's Yacht - "Nixe" (II).

El vaixell de l'Arxiduc "Nixe II"

A una obra tan extensa no hi pot mancar una referència a Campanet, encara que com podem comprovar es limita a una petita descripció del poble i d'algunes possessions del seu terme, incidint al igual que altres viatgers que ja han passat per aquestes pàgines de la Revista Campanet sobre l'ermita de Sant Miquel, la relíquia de Sant Victorià i l'església parroquial.

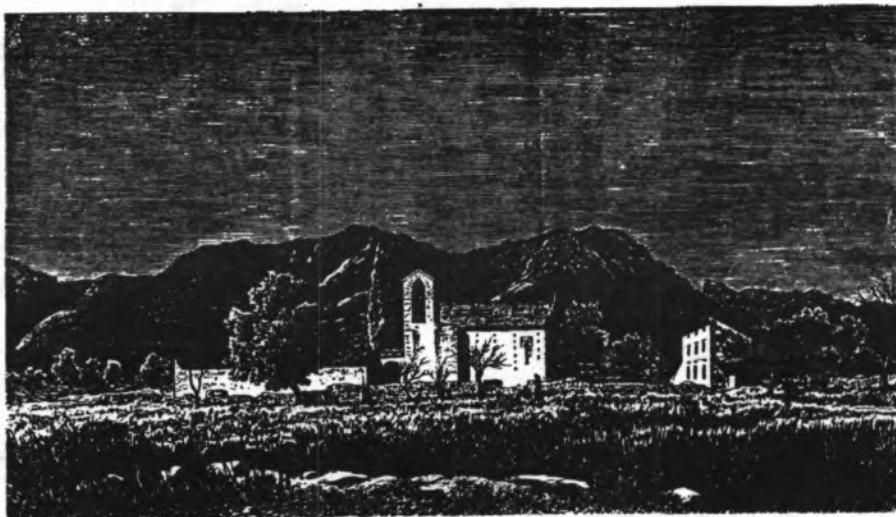
"Vet aquí que hem arribat ja al pla després de recórrer tota la falda nord de la cadena de muntanyes. Ara continuarem d'est a oest els vassants sud, que si bé no són tan majestuosos en el seu paisatge, no se mostren tampoc manco agradables.

Emprenem la ruta pel vell camí de Pollença a Campanet. El sol de la vall és blanquinós i pissarenc. Es passa per les cases de possessió de Can Sureda, Ca n'Aixartell, aquesta darrera és una antiga alqueria i per Can Terrassa per acostar-se a la falda d'uns turons. Si seguim un torrent arribam a l'entrada d'una petita vall fins la sencilla casa de Can Sion. A sobre el seu portal d'entrada en arc rodó es llegeix la data de l'any 1787. Pels seus voltants es troba una cova amb estalactites (....).

Passat Can Sion se segueix el camí, que ara està empedrat a molts de trossos. Es deixa a la dreta la casa de Can Caselles, sobre un altell de poca altària, s'arriba a un petit estrenyiment de la vall i poc després a Fangar, una gran casa de

possessió als peus del turó propietat d'un Ramirez. A l'enfront de Fangar surt un camí cap a Biniatró, una de les finques més ben cultivades de l'illa que pertany a la família Pennàssar. De les finestres de la casa i de la terrassa del menjador es disfruta d'una excel·lent panoràmica. El predi compta amb una bona tafona, un aljub, un galliner i un bon femer amb pilastres.

Des d'aquesta casa parteix un bon camí, amb un acurat paredill que davalla per la vall fins el pla de Taló, per on discorre el torrent del mateix nom. A través d'un bosc alt s'arriba a diverses fonts. Per regar l'hort de la casa hi ha

L'oratori de Sant Miquel

un safareig de 1600 "pipes" de capacitat d'aigua.

Passat l'eixample de Fangar s'arriba, vorejant un bosc, un altra vegada, a un frau. A la dreta es pot veure la casa de possessió d'Auballons i fent camí per la polida vall, al llarg del llit del torrent de Sant Miquel, s'arriba aviat a l'església de Sant Miquel.

Aquest oratori públic va ser en temps primers la parròquia del municipi de Campanet. La seva fundació és dels primers anys després de la conquesta i ja l'any 1248 hom fa menció d'aquesta església sota el nom de Sant Miquel. Fins l'any 1336 fou també la parròquia de la qual depenia l'església de la Pobla, o de Sant Antoni d'Uiafàs, nom antic de la Pobla.

En aquell temps els veïns de Campanet, que fins llavors residien a Sant Miquel, es traslladaren a un turó prop d'allà on construïren una nova església. Sant Miquel va passar a ser d'aleshores encà un simple oratori públic. L'exterior de l'església és molt senzill mentre que l'interior mostra uns arcs apuntats sobre els que descarrega una sòbria coberta de dos vessants. A dins també hi podem veure un altar d'estil renaixentista i una trona molt original, de forma poligonal i embellit amb estàtues de sants en els tres cornalons rodons. A cada costat de l'entrada hi ha capitells en ventall sobre

columnes rodones que porten les piquetes d'aigua beneïda. Davant l'atri d'entrada hi trobam el cementiri, tancat de paret, a l'ombra de cipresos.

Després de deixar Sant Miquel arrera, el camí passa per sobre d'un pont i travessa el torrent vorejat d'espessa vegetació d'arbusts i, també, d'arbres a cada banda. Devora d'una sinya hi ha una petita plantació de tarongers. El camí esdevé ara empinat, per dominar la graciosa vall de Sant Miquel, i ja, per l'altre costat, sorgeix Campanet com una estampa molt pintoresca. En aquest pla hi trobam el llogaret d'Ullaró,

amb 138 veïnats, per on passa el vell camí d'Inca a Alcúdia. Vora la possessió del comte de Montenegro, anomenada Son Garreta, hi ha un oratori públic d'origen molt antic que ha estat reformat a principis d'aquest segle. Al poc temps arribam pel camí, que s'encrespa, al raval de la Taulera del poble de Campanet.

Aquest poblet tan bell amb les seves 672 cases on viuen 1821 veïnats, s'assenta sobre un turonet. Les cases són gairebé totes d'un sol pis amb portal rodó i no és estrany veure-hi algunes finestres renaixantistes. En mig del poble hi ha una plataforma circumdada per edificis moderns amb balcons i gelosies a les finestres. Allà també hi ha l'església parroquial que l'any 1425 fou erigida en parròquia per succeir l'església de Sant Miquel. A causa del creixement de la població va ser construïda aquesta nova església el 1717 en el lloc de l'antiga. La facana major és embellida per un portal en ogival i un rosetó d'estil gòtic. A la dreta s'hi adossa un campanar quadrangular, entramat en set pisos, amb un rellotge i coronat per pinacle en forma de piràmide. De dalt la torre la vista és magnífica.

L'església presenta una capella d'altar major i cinc capelles laterals d'arc rodó; la més rica és la de Sant Victorià, màrtir, les relíquies dugué de Roma l'any 1807 el cardenal Despuig. Sobre l'entrada principal s'aixeca una tribuna de cor i darrere de l'església hi ha una creu de pedra.

Carretet

Prop de Campanet
brolla una font de baix
contengut ferrós. Dos
camins uneixen Campanet
amb la propera carrete-
ra d'Inca, essent el pri-
mer una carretera que
des del carrer de Palma
baixa per la galta d'un
turó. L'altre camí és
més curt, però el tra-
jecte és pitjor. De Cam-
panet també arrenca un
mal camí cap a Caimari
en mig d'un arbrat es-
ponerós, i, a la dreta,
deixam les cases d'una
posseïsió de S'Alqueria
Petita mentre que, a
l'esquerre, deixam un
pòrtic amb alguns
abeuradors".

JOAN BUADES CRESPI

AGENDA DE LA VILA

NAIXEMENTS

- Robert Riera Sánchez, fill de Maria i Melcion.
- Maria Magdalena Tortella Cifre, filla de Joan i Antònia.
- Antònia Pons Tortella, filla de Pere i Catalina.
- Jaume Gual Bennàsser, fill de Pere i Catalina.
- Maria Concepció Bellver Palou, filla de Mª Concepció i Bernat.
- Francesca Sastre Mestre, filla de Magdalena M^a i Miquel.
- Francesca Caimari Aguilar, filla d'Antoni i Maria del Valle.
- Catalina Alcover March, filla de Joan i Catalina.
- Joan Buades Mir, fill d'Antònia i Joan.

DEFUNCIONS

- Apol.lònia Alzina Campomar
- Pere Mascaró Pericàs
- Magdalena Alemany Gual.

CASAMENTS

- Catalina Barrera Morell
i Bartomeu Gelabert Canyelles.

MUSIC

BAR

SA

PULADA

c/ Llorenç riber nº 28
telf. 51.61.16 - campanet

chamburcy
yogur
natural
GARANTIA NESTLÉ

CHAMBURCY ; el yogur dels
ESPORTISTES

ESTANC
I
PAPERERIA
MARIA GELABERT
LIBRES
I MATERIAL
ESCOLAR

ZENER
laboratoris d'electrònica i d'equips d'alta
fidelitat "hifi", c/. francisc fiol i joan-5
ciutat - tel. 291772., per informació i
demostració a campanet: pere i joan
martorell "canta".

PER UNA LLEI DE NÒRMALITZACIÓ LINGÜÍSTI- CA JUSTA I APROPIADA

El mes d'octubre es debatrà al nostre Parlament el projecte de Llei de Normalització Lingüística que hi ha presentat el Govern de la Comunitat Autònoma. Ens trobam davant un fet de gran importància. Per això, diversos sectors del món de la cultura han començat una campanya de sensibilització sobre els continguts de la futura Llei. El seu objectiu és aconseguir que la Llei que sigui aprovada pel Parlament sigui realment capaç de contribuir decisivament a la normalització de la nostra llengua. L'Obra Cultural, com a entitat capdavantera de la campanya, voldria donar a conèixer als lectors de la revista "Campanet" alguns dels punts d'aquest primer document que apareixerà publicat a la premsa palnessana acompanyat de nombroses signatures.

Vegem-ne un paràgraf: "És indispensable en aquests moments una llei que reconegui, empari i faci respectar els drets de tots els ciutadans de les Illes Balears a la utilització de la llengua catalana, oralment i per escrit en les relacions amb l'Administració, en el treball i en qualsevol activitat pública o privada, així com el dret a rebre ensenyament en català i a disposar de mitjans de comunicació en aquesta llengua".

És un primer tast dels diversos escrits que anirem publicant a la nostra revista al llarg dels mesos d'estiu. Per cert, que la referència als mitjans de comunicació pot ampliar-se amb una notícia ben positiva: cap a la meitat del mes de juliol ja podrem veure TV-3!

**BAR
CA'S
RETO**
GELATS
I
TAPES
· VARIADES

DOS ASPECTES DE LA VIDA DEL POBLE DEVERS L'ANY 30.

EL TREBALL: TALLER D'ESPARDENYERS DE CAN PESSOL.- De dreta a esquerra: Nofre d'es Molí, Jaume Capitaner, Tomeu Tiet, Francisca Barrala, Joan Pessol (al.lot), Toni i Gaspar Coixet, Pere Barral (al.lot) i Miquel Pessol.

LA DIVERSIO: DESFRESSATS PER CARNAVAL.- De dreta a esquerra i de dalt a baix: Pere Saboner, Guiem Gil, Tòfol Canonge, Miquel Pessol, Toni Colom, Joan Ros, Sion Tintorer, Joan de Gabellí i Jaume Capitaner.